

Jaarrapport Beheerswerken Hobokense Polder

Datum: 28/01/2022

auteur: Wim Mertens

1.1 Gegevens van het erkend natuurreservaat

- Naam erkend natuurreservaat: Hobokense Polder
- Nummer erkend natuurreservaat: 150
- Evolutie reservaatstatus:
- Evolutie erkenning: erkend 2007, conformverklaring 2012
- Overzicht van de huurcontracten: nihil

2 Beheersverslag beheerswerken Hobokense Polder 2022

2.1 Overzicht uitgevoerde éénmalige beheerswerken

De geplande eenmalige beheerswerken 'ruimen van de Violiergracht' en afplaggen van de verlandingsvegetatie in het Broekskot konden niet worden uitgevoerd vanwege een verschuiving van prioriteiten (aanleg wandelpaden).

Met behulp van een projectsubsidie natuur (PSN 22-002820) werd het begrazingsraster uitgebreid. Hierbij werd een grote haard exotische duizendknoop mee opgenomen in het begrazingsblok. Jaarrondbegrazing met runderen is in de Hobokense Polder een effectieve bestrijdingsmethode voor deze soort.

Figuur 1: Bestaande begrazingsraster (rood) en uitbreiding (zwart).

2.2 *Overzicht van de problemen die ontstaan zijn bij het uitvoeren van het onderhoudsbeheer*

Geen.

2.3 *Opmerkelijke evoluties en waarnemingen*

Na een droog voorjaar vielen alle plassen voor het vijfde jaar op rij veel te vroeg droog. Dit maakt ze bereikbaar voor beheerwerken (plaggen, maaien van moerasvegetaties) maar zorgt tegelijkertijd voor een snellere verlanding: riet breidt zich sterk uit, lisdodde en andere helofyten krijgen via kieming de kans zich te vestigen. De toegenomen evapotranspiratie (verdamping) in combinatie met lange droogteperiodes hypothekeert de realisatie van één van de basisdoelstelling van het beheerplan, nl. “het behoud en de versterking van het moerasachtig karakter”. In dit kader werd in 2021 een aanvraagdossier ingediend voor een projectsubsidie natuur “Vernatting Centraal Deel Hobokense Polder”. Deze aanvraag werd in december 2021 door de minister goedgekeurd.

Opmerkelijke waarnemingen:

Vogels:

In 2022 was er een waarschijnlijk geen broedgeval van wespandief, alhoewel de soort wel aanwezig was in de broedperiode. Boomvalk en torenvalk kenden daarentegen succesvolle broedgevallen. Een koppel knobbelzwanen bracht succesvol 5 jongen groot en er waren 3 tot 4 territoria nachtegaal aanwezig. Bij de overwinterende vogels valt de aanwezigheid van roerdomp op.

Libellen:

Er werden in 2022 slechts 15 soorten libellen vastgesteld met opnieuw waarnemingen van de zuidelijke heidelibel.

Andere opmerkelijke soorten waren zwervende pantserjuffer, tengere pantserjuffer, gaffelwaterjuffer en bruine korenbout.

Dagvlinders:

20 soorten waargenomen, met o.a. 3 waarnemingen van kleine vos, een zeldzaamheid de laatste jaren.

Overige insecten en invertebraten:

Waargenomen bijzondere/zeldzame soorten:

- bonte bladsapnner
- geel-slakkenspoormot
- fijne golfbandmot
- veengeelgerande (waterkever)
- zwarte tubebij

Paddestoelen:

- kroontjes knotszwam
- spechtinktzwam
- oranje- of hertenzwam

2.4 *Overzicht van de uitgevoerde ontbossingen*

Geen

2.5 *Inzet vrijwilligers*

Naast de betaalde werken gefinancierd door de subsidie wordt ook veel werk verzet door vrijwilligers. Zonder deze inzet zou de uitvoering van het beheerplan niet mogelijk zijn. In totaal wordt de inzet in 2022 geschat op meer dan **3600 werkuren** uitsluitend gepresteerd door vaste vrijwilligers.

3 *Planning beheer 2023*

3.1 *Overzicht geplande éénmalige beheerswerken*

Indien de omgevingsvergunning tijdig verkregen wordt zou de uitvoering van de geplande vernatting in het najaar van 2023 kunnen worden uitgevoerd. Dit kadert in de projectsubsidie natuur PSN 21-000851. Hiervoor moet een pompstation worden gebouwd aan de rand van het gebied en een ondergrondse waterleiding worden aangelegd in bestaande wandelwegen.

Ondiep afplaggen van Japanse duizendknoopvegetaties op meerdere plekken. We hebben vastgesteld dat ondiep afplaggen (10 - 20 cm) van Japanse duizendknoop op laag gelegen gronden kan leiden tot een succesvolle bestrijding van de soort. Als de zone in het voorjaar plasdras staat is er amper hergroei en volstaat een beperkte nazorg. Kleine haarden in het moerasachtige Centrale deel van de Hobokense Polder pakken we op deze wijze aan. Het afgeplagde materiaal wordt afgevoerd naar het begrazingraster, waar het op een reeds door duizendknoop geïnfecteerd voormalig huisvuilstort wordt gedeponeerd. Dit is een tripple win: in het Centrale deel verdwijnt de Japanse duizendknoop, het voormalig huisvuilstort wordt beter afgedekt en de totale duizendknoopoppervlakte in het gebied verkleint aangezien begrazing op langere termijn de beste vorm van bestrijding is.

3.2 *Overzicht van uit te voeren ontbossingen*

Voor het reguliere beheer zijn geen ontbossingen gepland in 2022.

3.3 *Overzicht en wijzigingen onderhoudsbeheer*

Nihil

4 *Aanvraag huursubsidie*

Nihil.

Verantwoordingsdocument dat 60% van de subsidie bedoeld voor het beheer, de monitoring en de openstelling werd besteed aan personeelskosten in 2022

In 2022 werden natuurbeheer- en onderhoudswerken voor een bedrag van meer dan 38.600 € uitbesteed aan derden, wat neerkomt op 63% van de subsidie.